

אָרֶר הַשַּׁבָּת

הדלקת נרות - 19:27

מוצאי שבת - 20:31

* עפ"י זמני ת"א

"והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע"

פרשת שלח לך פותחת בסיפור חטא המרגלים, לאחר מכן עוסקת במצוות הפרשת חלה, חטא מקושש העצים, וחזרת מצוות יציאת.

בסוף פרשת בהעלותך מספרת התורה על מעשה מרים שדיברה לשון הרע על משה. על פשר הסמיכות בין מעשה מרים לחטא המרגלים מסבירים חז"ל: "מזה ראה לומר אחר מעשה מרים 'שלח לך אנשים'? אלא שחיה צפוי לפני הקב"ה שיחיו באים ואומרים לשון הרע על הארץ, אמר הקב"ה: לא יחיה לחם פתחון פה לומר: 'לא היינו יודעים עונשו של לשון הרע מזה'. לפיכך סמך הקב"ה העניין הזה (פרשת המרגלים) לזה (למעשה מרים וענשה), כדי שיידעו הכול עונשו של לשון הרע. שאם ביקשו לומר לשון הרע, יהיו מסתכלים מה נעשה במרים. ואף על פי כן לא רצו ללמוד...".

הגאון ר' יצחק אלחנן ספקטור: צאו וראו, מה גדול החטא שאדם חוטא נגד עמו! הנה מצינו שחקב"ה מחל לבני דור המדבר על כמה חטאים חמורים שעשו: חטאו בעגל - ונמחל לחם, חטאו במתאוננים, כשביקשו לאכול בשר תאווה - ונמחל לחם, כשחטאו אחרי כן ישראל במחלוקתו של קורח - שוב זכו למחילה על חטאם הכבד. ורק על עוון המרגלים, שהוציאו דיבה על הארץ וביקשו לחשיב את העם מצרימה, לא מחל ה' לישראל, אלא גזר על יוצאי מצרים: "במדבר הזה יפלו פגריכם" ואת המרגלים חמית במיתה משונה. מכאן נמצאנו למדים שבכל העברות שבעולם מועילה תשובה לחוטא - הן בעבירות שבין אדם לחברו והן לעבירות שבין אדם למקום, ורק על חטא שאדם חוטא נגד עמו אין כפרה לעולם, ואין מועילה לו לחוטא אפילו חרטה גמורה ותשובה שלמה. ללמדך שאין בעולם חטא גדול מן הפגיעה בעם ישראל - עם ה'!

תנו רבנן:
"לעולם יהא אדם רואה את עצמו ואת העולם, חצין דכאי וחצין חייב. נשה מצווה אחת - אשריו, שהכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף זכות. עבר עבירה אחת - אוי לו, שהכריע את עצמו ואת העולם כולו לכף חובה..."

של "לא ילבש גבר שמלת אישה", שממנו למדו חכמים שאסור לאיש לתקן את עצמו בתיקוני נשים. וכמו שפסק מרן בשו"ע: "אסור לאיש ללקט אפילו שער אחד לבן מתוך השחורות, משום לא ילבש גבר שמלת אישה" וכן - "אסור לאיש לצבוע שחורות, אפילו שעה אחת".

מסרק: פסק מרן בשו"ע: "אסור לסרוק במסרק בשבת", וכתב המשנה ברורה: "כתב בספר ישועות, ראיתי אנשים מקילים לסרוק ראשם בשבת, וכמעט נעשה הדבר כהיתר אצלם, ואוי לעיניים שכך ראות לעבור בשאט נפש לחלל שבת בידיים. ומהראוי לכל חכם בעירו להזהיר על זה, אולי ישמעו ויקחו מוסר".

אך מותר באופן הבא:

מברשת רכה: מותר לסדר את השיער במברשת רכה (העשויה מכעין שערות), והוא הדין שמותר במברשת ששיניה רחוקים אחד מן השני, שאין זה ודאי שיתלשו שערות, וכן הורה מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א הלכה למעשה.

פלסטר: מותר להסיר את הפלסטר הדבוק במקום שער, הגם שאולי יתלשו שערות.

נוצות: מותר לתלוש את הנוצות מעור העוף, שכיוון שהתבשל העוף והתרככו הנוצות במקום חיבורם, הרי הם כתלושים, ואין עליהם איסור תולש כלל.

מתוך ילקוט יוסף

פינת ההלכה

מלאכת גוזז

הקדמה: לאחר שהכינו למשכן את הצבע מהסממנים, עתה הוצרכו להכין אריגים לצורך בגדי הכהונה והיריעות, כמו שנאמר: "ועשית יריעות עיזים לאוהל על המשכן עשתי עשרה יריעות תעשה אותם" ויריעות עיזים, היינו מצמר של עיזים.

ולהכנת אריגים אלו, הוצרכו עוד שלוש עשרה מלאכות שהוזכרו במשנה, והם: הגוזז את הצמר, המלבנו, המנפצו, הצובעו, המווה, המיסך, העושה שתי בתי נירין, האורג שני חוטין, הפוצע שני חוטין, הקושר, המתיר, התופר שתי תפירות, הקורע על מנת לתפור שתי תפירות.

גוזז שערות: הגוזז שתי שערות במספריים, חייב מן התורה, שעבר על מלאכת גוזז.

לבן מתוך השחור: ואמנם הגוזז אפילו שעה אחת לבנה מתוך שחורה, חייב מן התורה, כיוון שאפילו בשעה אחת הוא מקפיד שלא יהיה נראה כאדם זקן. ומלבד איסור שבת, עובר הוא גם על לאו מן התורה

"ה' רועי לא אחסר"

~מדרש' תנ"ך~

"ויבכו העם כלילה הוא..."

כיוון שבאו המרגלים מתור הארץ, עמדו ופיזרו עצמם בכל שבטי ישראל- כל אחד ואחד בתוך שבטו ומתנפל לתוך כל זווית של ביתו, והוא צווח ובוכה כאדם שיש לו מת.

ובניו ובנותיו באים אליו ואומרים לו: "מה לך, מרי (אנני)?" ובעוד שהוא עומד, עושה עצמו נופל לפניו ואומר להם: "אוי לי עליכם, בני ובנותיי וכלותי! היאך האמוריים עתידיים לתעתע (להתעלל) בכם! היאך הם עתידים לשלוט בכם! מי יוכל לראות פני אחד מהם?"

מיד הם כולם גועים בבכייה, בניהם ובנותיהם וכלותיהם, עד שהיו השכנות שומעות את הדבר ואף הן היו בוכות, **עד שהייתה משפחה משמעת למשפחה, עד שהיה כל השבט בוכה.**

וכן חבירו (מעשרת המרגלים) מבכה שבטו (מאורר כפי בקרב בני ישראל), עד שנעשו שישים ריבוא (כל בני השבטים) חבורה אחת, וגעו בבכי ונתנו קול בכיתם למרום (כלפי מעלה).

אמר רבה, אמר רבי יוחנן: "אותו לילה, ליל תשעה באב

היה. אמר להם הקב"ה לישראל: 'אתם בכיתם בכייה של חינום (בכית שואל, וזליתם בכך שאינכם בוחסים בה', שהבטח להוריש לכם את ארץ כנען) ואני קובע לכם בכייה לדורותי (בלי להצהר)'. ומאותה שעה נגזר על ישראל שיגלו לבין האומות, ועל בית המקדש שייחרב. וכן הוא אומר: "וימאסו בארץ חמדה, לא האמינו לדברו (לאמר ה')... וישא ידו (ה' לשבט) להם להפיל אותם במדבר, ולהפיל אותם במדבר, ולהפיל זרעם בגויים ולזרותם (ולפזרם) בארצות" (תהילים ק"ו).

וכן הנביא ירמיהו מקונן עליהם: "בכה תבכה בלילה" (איכה א,ב). אמר רבי יוחנן: שתי בכיות הללו למה? אחת על מקדש ראשון, ואחת על מקדש שני (ששני בתי המקדש חרבו בתשעה באב, בעצירה על שון המרגלים, שמאסו בארץ חמדת אבות).

שנינו במסכת תענית: "חמישה דברים (מאורעות עצובים) אירעו את אבותינו בתשעה באב: **נגזר על אבותינו שלא ייכנסו לארץ** (בגלל חטא המרגלים נבחרה כניסת השבטים לארץ בארבעים שנה בקרוב), **וחרב הבית** (בית המקדש) **בראשונה** (על ידי הבבלים) **ובשנייה** (על ידי הרומאים), **ונלכדה ביתר** (נפל המבצר האחרון של צבאות בר כוכבא, שמרד ברזל, כשישים וחמש שנים אחרי חורבן בית שני), **ונחרשה העיר** (ירושלים נחרבה כליל בפקודת שלטונות רומי והייתה כשדה חרוש)".

לא שיש לנו משהו נגד חכמה אנושית, רק צריך לזכור שכל חכמה כזאת היא חלקית.

מטבע הדברים אדם אחד מבין צד אחד, ואדם אחר מבין צד אחר. כדי לדעת איך לכוון את החיים צריך לקבל מידע ממי שהוא מעל כל העולם שלנו, ממי שיצר את העולם ואינו כפוף לו, ממי שמכיר אותנו מבפנים יותר ממה שאנחנו מכירים את עצמנו- **מ-ה' יתברך!**

זוהי משמעות אמרת חז"ל הידועה: "חכמה בגויים- תאמין, תורה בגויים- אל תאמין". חכמה- הבנה שכלית טובה של המציאות. תורה- הוראה ודרך חיים.

בגויים יכולה להיות חכמה אבל לא תורה!

אחד מגדולי החסידות בדורות האחרונים, ר' צדוק הכהן מלובלין זצ"ל, כתב שהתורה היא **מפת העולם**. התורה מסייעת לנו להתמצא בשטח על ידי מבט מגבוה. רק מי שמכיר את השטח לפרטיו יכול לשרטט מפה מדויקת.

כפי שראינו, הקב"ה ברא את העולם מתוך שהביט כביכול בתורה. התורה הזאת ניתנה לנו שנדע בדיוק כיצד להתמצא בעולם. שנדע ממה לאכול וכמה, שנדע איך להתנהג בין חברים ובין הורים לילדים, שנדע איך לנהל כלכלה נכונה, משפט ישר וצודק ועוד ועוד, בכל תחום בחיים. שנדע מה מתאים לנשמה שלנו. **מי שנתן את החיים מנחה אותנו גם איך בדיוק להשתמש בהם נכון.**

אז עזבו אתכם מחכמות, כשאתם באמת צמאים- תורה.

1202 עולות האים נאשך אעסוך בסוגיית 'ת"י תורה'...

ונבין ע"ה ספ"ה יהו"י י' תיבוא והתאמה לתורה הקדושה...

פינת האמונה

~מדרש' תנ"ך~

תורה מן השמיים

אנו זוכים ללמוד ביחד על סוגיית 'חיי תורה', ובעזרת ה' יתקיים בנו הכתוב: "עץ חיים היא למחזיקים בה".

נלמד חיים על ייחודיות חכמת התורה לבין שאר החכמות.

כדי לצאת מבור עמוק, צריך שמישהו יזרוק חבל פנימה ויעזור לצאת.

כדי להגיע ליעד שאינו מוכר אפשר להסתובב ולהסתובב עד שאיכשהו מוצאים את הדרך. ואפשר במקום זה פשוט להציץ במפה.

המסקנה שעולה משני המקרים היא שכדי לצאת מבעיה צריך חילוץ מבחוץ. מישהו שמגיע ממקום אחר. חז"ל ניסחו זאת כך: "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים". כדי לצאת מבית הסוהר צריך שמישהו יבוא ויחלץ אותך, אחרת אתה תקוע.

לפעמים נמצאים במצב קשה, מרגישים שאין מאיפה לשאוב נחמה. ופתאום, מישהו מגיע מנקודה שונה משלך, ממצב שלם יותר, מצליח להרים אותך למעלה.

הכלל הפשוט הזה יכול להסביר לנו עקרון חשוב:

התורה איננה פילוסופיה, התורה איננה חכמה אנושית אלא התורה היא חכמה אלוקית.

זכות הלימוד בעלון לעילוי נשמת שלומית שפרה בת טובה גימל, יוכבד בת סעדיה, אמיתי אלימלך בן ליאת.

לרפואת הרב דוד בן סעדיה, שולמית בת חממה יונה, דורית בת גאולה, משה מרלי בן חווה, דינה בת דיאמונה, פיבי בת חמד.

מיצוות ציצית

~מדרש' תנ"ך~

מצות ציצית כחקבלת פני שכינה ציצית, פרשו חז"ל מלשון ציץ לשון הסתכלות "וראיתם אותם" אין כתיב כאן, אלא וראיתם אותו מגיד, שכל המקיים מצות ציצית כאילו מקבל פני שכינה. (ירושלמי ברכות א.)

אמרו חז"ל במסכת מנחות: "וראיתם אותם, וזכרתם את כל מצות ה'". "ציצית" בגימטריא = 600. ועוד 8 חומים ועוד 5 קשרים, הרי הם תרי"ג מצוות – 613 מצוות. לפיכך נקרא שמח "ציצית", מלשון הצצה, כמו שכתוב: "מציץ מן החרכים" שמציץ בה ונזכר בכל המצוות (ילקוט שמעוני).

והוי דן את כל האדם לכף זכות – סיפור

סיפר הרב מרדכי אליהו זצ"ל באחת מדרשותיו:

"יום אחד התפללתי בבית כנסת "טוויג" וזיה חתן בר מצווה, ואביו היה לבוש בהידור מכף רגל ועד ראש, חליפה יפה, ועניבה חדשה ונעליים מצוחצחות, והנח הוא מוציא טלית ממשי קרועה ומלוכלכת ומתעטף בה. אני אמרתי בליבי לנעליים שלו הוא דואג שיחיו מצוחצחות אבל על טלית לא?! אח"כ חשבתי לעצמי מדוע אני מלמד עליו חובה, אלמד עליו זכות, שמא אתמול בערב הוא הכין את הטלית החדשה, והוא קם בבוקר ומחמת המחירות התבלבל ולקח את הטלית הישנה, וכשהוא בא לבית הכנסת והרגיש בטעותו אמר בליבו 'אף על פי שכל בגדי חדשים ויפים אלבש את הטלית הזו'. בעוד אני חושב עליו לא שמתי לב שאני גם מסתכל עליו, והוא ניגש אלי ואומר לי מדוע כבוד הרב מסתכל עלי? אמרתי לו מה שחשבתי בליבי, והוא אמר לי: אכן כך היה, קנתי טלית חדשה והנחתי על השולחן, ומרוב המחירות לקחתי את הטלית הישנה. וע"כ אמר התנא במסכת אבות (א,ו): 'והוי דן את כל האדם לכף זכות'."

בסוף פרשתנו מסופר שבני ישראל מצאו אדם מקושש עצים בשבת, ומיד לאחר מכן מופיעה מצוות ציצית, את הקשר ביניהם מבאר התנא דבי אליהו רבא.

מסופר בתנא דבי אליהו רבא: כשהיו ישראל במדבר נאמר "ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת". אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: "משה! מפני מה חילל זה שבת?" אמר לפניו: "ריבוננו של עולם! איני יודע". אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: "אני אומר לך כי בכל ששת ימי חול יש לו לישראל תפילין בראשו ובזרועו ורואה אותם וחוזר ממעשיו הרעים, עכשיו ביום השבת שאין לו תפילין בראשו ובזרועו, כן חילל זה את השבת!".

באותה שעה אמר הקב"ה למשה: "צא וברור להם מצווה אחת שיחיו נוהגים בה בשבתות ובימים טובים, זה מצות ציצית", שנאמר: "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם... וראיתם אותם וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם".

הזהיר בציצית אמר ריש לקיש: "כל הזהיר בציצית זוכה ומשמשים לו שני אלפים ושמזונה מאות עבדים בשמים, שנאמר: "כח אמר ד' צבאות בימים ההם יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים, והחזיקו בכנף איש יהודי לאמור נלכה עמכם..." (שבת לב).

ר' עזרא מלומ

ש"ת מהפרשה

ש: מדוע נסמכה פרשת המרגלים לעניין צרעת מרים?

ת: מרים לקתה בצרעת על הוצאת דיבה ולשון הרע, והמרגלים הוציאו דיבה על הארץ ולא למדו לקח ממרים.

ש: מאיזה שבט היו: א) כלב בן יפונה ב) יהושע בן נון.

ת: א. יהודה ב. אפרים.

ש: איזו תפילה התפלל משה על יהושע (רש"י) ?

ת: ה' יושיעך מעצת המרגלים.

ש: מה שמות 3 הענקים שהיו בחברון?

ת: אחימן, ששי ותלמי.

ש: ציין מפרשתנו 2 כינויים נוספים לחילה ענקים.

ת: א) אנשי חידות ב) נפילים.

ש: על מי נאמר בתורה: "עם גדול ורב ורם כענקים?"

ת: בני עמון (דברים ב, כא).

ושם ראינו את הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם

מעשה שהיה כך היה...

הרב התאפיין מאוד ביכולת שלו לעשות שלום בעם ישראל. ומעשה שהיה כך היה- פעם אחת בבית הדין בבאר שבע הגיעו זוג שרוצים להתגרש כיון שהבעל חשד באשתו שאינה צנועה!! כמה שניסתה לשכנעו שהוא חושד בה לשווא, לא האמין. כיון שלא היה יסוד אמיתי לחששו וכן כיון שדברי אמת ניכרים, אמר הרב ברב חכמתו: "אם אשתך תאמר לך שלא חטאה בציון רבי שמעון בר יוחאי האם תאמין לה?" כיון שהאנשים היו בעלי אמונה, לכן הסכים הבעל לדבר. מיד הורה הרב שיסעו כולם יחד לציון רשב"י במירון, האישה עמדה ליד ציון רשב"י ואמרה שלא עשתה דבר. הבעל האמין לה ושלום על ישראל. דוגמא זו ממחישה את החכמה של הרב להשכין שלום, יחד עם ההשקעה שלו להשכין שלום ולנסוע מבאר שבע ועד מרון!!!

וכן היה הרב דובר אמת בלבבו- פעם אחת ביקש ממנו הרב שלום לופס זיע"א רבה של עכו שיחזק את התלמידים בעניין תפילה בנץ החמה. אמר הרב כיוון שהוא אישית לא מתפלל בנץ אינו יכול לומר לאחרים לעשות כך. מה עשה? מכאן ואילך קיבל על עצמו להתפלל בנץ- קם כך כמה פעמים. ומכאן ואילך הוכיח את התלמידים לקום בנץ החמה. ונהג בהנהגה זו עד סוף ימיו. לפני פטירתו אמר לרבנית שכיון שהייתה צריכה להיות גזרה על עם ישראל, אמר לה' יתברך שהוא מוכן למות כפרה על העם בכדי שלא יזקו רבים מעם ישראל!!!

נולד בעיר העתיקה בירושלים בשנת תרפ"ט (1929), לרב סלמן אליהו ולמזל לבית צדקה, בת למשפחת רבנים מבגדאד. אביו עלה מבגדאד, לפי צוואת רבו הבן איש חי, והיה רב ומקובל. התייתם מאביו בגיל 11.

הרב מרדכי אליהו זצ"ל שימש רבנים אחדים, ובהם רבי אברהם ישעיה קרליץ ה"חזון איש" זצ"ל והרב יצחק ניסים זצ"ל, והיה מקורב ל"זקן המקובלים" הרב מרדכי שרעבי זצ"ל ולרבי ישראל אבוחצירא זצ"ל, הבבא סאלי. הרב מרדכי אליהו נפגש כמה פעמים עם האדמו"ר מחב"ד, הרבי מליובאוויטש. רב יצחק נסים ז"ל הורה לרב מרדכי אליהו לטפל בעניין העלאת עצמותיו של הרב חיד"א ארצה, מהעיר ליוורנו שבאיטליה. ובכ' באייר התש"כ (17 במאי 1960) הועלו עצמותיו של הרב חיד"א להר המנוחות בירושלים. בראשית שנת התש"ך (1960) קיבל כשר דיינות ממועצת הרבנות הראשית, ולאחר מכן התמנה לדיין בבית הדין הרבני בבאר שבע, והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל באותה תקופה. אחרי כארבע שנים עבר לבית הדין בירושלים, ואחרי שלוש שנים נוספות (בשנת תשכ"ז) התמנה לדיין בבית הדין הרבני הגדול. בשנת 1983 נבחר לתפקיד הראשון לציון והרב הראשי לישראל במקומו של הרב עובדיה יוסף שליט"א. הרב מרדכי אליהו זצ"ל היה רבו של המרגל האמריקאי-ישראלי יונתן פולארד, השתתף במאבק לשחרורו, ואף ביקר אותו בכלאו שבארצות הברית עשר פעמים.

יום פטירת הרב **כח' סיוון תש"ע.**

זכותו תגן עלינו **זעל כל עם ישראל.**

אמן!!!

הרב אליהו נפטר בכ"ה בסיוון תש"ע, 7 ביוני 2010, לאחר תקופה של כשנתיים שבה חלה הידרדרות במצב בריאותו. מעל מאה אלף אנשים השתתפו בהלווייתו. הוא נטמן בהר המנוחות בירושלים בסמוך לרב החיד"א, שאת עצמותיו העלה לארץ חמישים שנה קודם לכן.

לוי"ז שיעורים בכפר ביל"ו ב':

- יום ב': שיעור בישניות**- לימוד סדר מועד, שעה: 21:00. השיעור מתקיים בבית משפחת טאייב.
- יום ג': שיעור בספר התניא**- מפי הרב מאיר הכהן, שעה: 21:00, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר ביל"ו ב'.
- יום ה': שיעור פרשת שבוע**- שניים מקרא ואחד תרגום, שעה: 20:15, השיעור מתקיים בבית הכנסת בכפר ביל"ו ב'.
- שבת קודש: שיעור רש"י** -כ-20 דקות לפני תפילת מנחה.

לוי"ז תפילות בשבת:

- מנחה ערב שבת:** 19:25
- שחרית:** 9:00
- מנחה:** 18:45
- סעודה שלישית:** 19:15
- ערבית מוצ"ש:** 20:20

לפרטים על זמני שיעורים ותפילות:
בטל: 050-3503025

המשך מעמוד 1- הלכות "מלאכת גוזז"

עור האדם, ציפורניים: אסור לתלוש ציפורניים או עור. ואותם הרגילים בימי החול לכסוס את ציפורניהם או את העור בראשי אצבעותיהם או בשפתיים, יש להם לשים לב ולהיזהר, שלא ישל וחס ושלום בחילול שבת בתלישת ציפורניים והעור.

ומסופר על אחד מגדולי ישראל שראה באחד מימי השבוע, איזה יהודי שכוסס את עורו והוכיח אות ובאמרתו, שבת! שבת! הלה לא הבין את כוונת הרב, אך הסביר לו הרב במתק שפתיו, הן אמת שהיום חול הוא ואין איסור לכוס את העור, אך מחמת הרגלך תבוא לטעות ולכסוס את העור גם בשבת, ותכשל בחילול שבת ח"ו.

"עין זויים היא למוזיקים בה- ותומכיה מאושלר"

ואלה יעמדו על הברכה: גל טאייב בן דינה ומשפחתו, מוריה צבי בת בת-שבע, גל כתבי בן ציון, רון צבי בן יגאל, יגאל צבי בן סעדיה, בת שבע שמולביץ בת סעדיה, מנדי קרן בן ימימה, יונתן בחור בן לאה, שרית בת תמר, מישל בן שושנה, שרונה בת אילנה.